

İletişim Bilimleri Yaklaşımlarında Kamu Diplomasisi ve Haber

Öğr. Gör. Hatice Başar | ORCID: [0000-0002-7831-9594](https://orcid.org/0000-0002-7831-9594) | phillysse@gmail.com

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/05mskc574>

Öz

Uluslararası ilişkilerde, dış politikada uluslararası resmi karar vericilerin yanı sıra uluslararası kamuoyunda da olumlu etkiler oluşturma giderek önemini artırmış, devletlerarası resmi diplomasi faaliyetlerinin yanı sıra Kamu Diplomasisi olarak adlandırılan uygulamalar ile başka ülkelerin, halkların algısında “iyi bir ülke olma”ya yönelik çalışmalar öncelik kazanmıştır. Uluslararası ilişkilerde yapısalcılık olarak tanımlanan değer inşa etme imkânlarını en belirgin şekilde kitle iletişim araçlarının gelişmesi sağlamıştır. Birinci Dünya Savaşı’nın akabinde ABD Başkanı Woodrow Wilson’un “On Dört Nokta” ilkelerinden biri olan açıklık ilkesi devletlerin kararlarının açık ve şeffaf bir şekilde kitle iletişim araçları ile kamuoyuna sunulması halkın dünyada meydana gelişmelerden haberdar olmasını sağlamıştır. İletişim Bilimleri bağlamında özellikle uydular ve kablolar aracılığı ile gelişen bilgisayar ve internet teknolojilerinin medya ve yeni medya sayesinde enformasyonun yerinden ve anında tüm dünyayı kapsayacak şekilde yayılması çağımızın enformasyon toplumu olarak dönüşmesine vesile olmuştur. Bu çalışmada, kitle iletişim araçlarının kamu diplomasisi unsurlarını kullanarak hem kamuoyu oluşturmada hem de var olan kamuoyunu etkileyerek yönlendirme etkisinde “haber” in önemi üzerinde durulmuştur. Ülkelerin iç politikalarının aynı zamanda dış politika ekseninde de birbirine eklemlendiği, sonuçlarının kamuoylarını etkilediği ve yönlendirdiği günümüz iletişim dünyasında kamu diplomasisi bağlamında haber kavramı irdelenmiştir. Bu çalışma kapsamında, kavramsal açıklama ve değerlendirmeler için literatür taraması yöntemi benimsenerek, kitaplar, ilgili makaleler ve yayınlar, resmi dokümanlar, çevrim içi içerikler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kamu Diplomasisi, Haber, Dış Politika, Diplomasi

Atıf Bilgisi

Başar, H. (2024). İletişim Bilimleri Yaklaşımlarında Kamu Diplomasisi ve Haber. *Türkiye Medya Akademisi Dergisi*, 4(7), 1-18. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10715096>

Geliş Tarihi	12.01.2024
Kabul Tarihi	26.02.2024
Yayın Tarihi	28.02.2024
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı - Turnitin
Etik Bildirim	admin@turkiyemedyaakademisi.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Public Diplomacy and News in Communication Sciences Approaches

Lecturer Hatice Başar | ORCID: [0000-0002-7831-9594](https://orcid.org/0000-0002-7831-9594) | phillysse@gmail.com

Ankara Hacı Bayram Veli University, Institute of Graduate Studies, Ankara, Turkey

ROR ID: <https://ror.org/05mskc574>

Abstract

In international relations, it has become increasingly important to create positive effects on international public opinion as well as official decision-makers in foreign policy, and in addition to official inter-state diplomacy activities, efforts to "be a good country" in the perception of other countries and peoples through practices called Public Diplomacy have gained priority. The development of mass media has provided the possibilities of value construction, which is defined as structuralism in international relations, in the most obvious way. In the aftermath of the First World War, the principle of openness, one of the "Fourteen Points" of US President Woodrow Wilson, enabled the public to be informed about the developments in the world by presenting the decisions of the states to the public in an open and transparent manner through mass media. In the context of Communication Sciences, the dissemination of information in a way to cover the whole world instantly and instantly thanks to the media and new media, especially the computer and internet technologies developed through satellites and cables, has led to the transformation of our age as an information society. In this study, the importance of "news" in both creating public opinion and influencing and directing the existing public opinion by using the elements of public diplomacy of mass media has been emphasized. The concept of news in the context of public diplomacy in today's communication world, where the domestic policies of countries are also articulated on the axis of foreign policy, and their results affect and direct public opinion, has been analyzed. Within the scope of this study, the literature review method was adopted for conceptual explanations and evaluations, and books, relevant articles and publications, official documents and online content were analyzed.

Keywords

Public Diplomacy, News, Foreign Policy, Diplomacy

Citation

Başar, H. (2024). İletişim Bilimleri Yaklaşımlarında Kamu Diplomasisi ve Haber. *Türkiye Medya Akademisi Dergisi*, 4(7), 1-28. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10715096>

Date of Submission	12.01.2024
Date of Acceptance	26.02.2024
Date of Publication	28.02.2024
Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	admin@turkiyemedyaakademisi.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Giriş

Devletler, iktidar üzerine kurulu yapılardır. İktidara gelebilmek için iç kamuoyunu “ikna” ederek rızasını ve desteğini almak gerektiği gibi iktidarlarını sürdürmek ve mevcut meşruiyetlerini korumak için de yer aldıkları uluslararası sistemdeki devletlerin kamuoylarını da “ikna” etmek durumundadırlar. Bir devlet, hükümet, cumhurbaşkanı veya başbakan devletin imkân ve kaynaklarını bu amaç doğrultusunda kullanır.

1990’lı yıllardan itibaren küresel politikada değer, norm ve kültürün öne çıkması, küresel politikanın maddi boyutları ile birlikte aynı zamanda fikirselsel bir üretim olduğu varsayımını ortaya çıkarmıştır (Ekşi, 2014, s.231). Dolayısıyla kamu diplomasisine tarihsel, kültürel ve toplumsal öğelerin eklenmesiyle oluşan sosyal inşa boyutu uluslararası ilişkilerde konstrüktivizm ile açıklanmaktadır. Ulus-devletlerin inşa sürecini açıklayan bu kuram, uluslararası ilişkileri belirleyen etkenlerin sadece siyasi karar mercileri ve kanun yapıcılar olmadığını, yanı sıra süreci etkileyen sosyo-kültürel unsurların varlığından da söz etmektedir.

Kitle iletişim araçlarının küresel düzeyde yaygınlık kazanmasıyla Thomas Friedman’ın ifadesi ile düzleşen dünyada insanların tek yönlü iletişim boyutundan iki yönlü iletişim boyutuna geçmesi ile toplumlar diğer toplumları tanıma imkânı bulduğu gibi kendilerini de ifade etme imkânına sahip olmuşlardır. İletişim ve enformasyon teknolojilerinin gelişimi ile ortaya çıkan iletişim çağı ve enformasyon toplumu genelde küresel politikayı, özelde ise diplomasiye siyaset alanını etkileyerek güç ve iktidar ilişkilerini dönüştüren yeni mekanizmalar oluşturmuştur. Kamu diplomasisinin “Bir hükümetin açıkça yabancı bir kamuoyunu oluşturma, ulusal hedeflere, çıkarlara ve amaçlara ulaşmak için yapılandırılmış doğru bilgiyi yayma girişimidir (Yılmaz, 2012, s.209).” Tanımında bilginin doğruluğu güven ilişkisini, bilginin yayılması kitle iletişim araçlarını, kamuoyu da enformasyon toplumunu ve dönem itibari ile iletişim çağını ifade etmektedir.

Haberin ulusal ve uluslararası kamuoyu üzerindeki etkisi, karar verme süreçlerindeki yönlendirmesi kitle iletişim araçlarının kullanımının dünya üzerinde yaygınlık kazanması ile iç politikada olduğu üzere dış politikada da önemli bir unsur haline gelmesine olanak sağlamıştır. Ülkelerin demokratik süreçlerinin işleminde dördüncü güç olarak addedilen medyanın aynı zamanda toplumları inşa süreçlerinde temel iletişim öğesidir. Kamu diplomasisi uygulamalarında haberin işlevi uluslararası kamuoyu inşası ve yönelimlerinde öncelikli bir alan olarak ortaya çıkmaktadır.

1. Kamu Diplomasisini Tanımı

1648 yılında imzalanan Westfalya Antlaşması (Bacık, 2006, s.57) ile kurulan geleneksel uluslararası ilişkiler sisteminde devlet dışı örgüt ve aktörlerin de giderek etkin bir şekilde yer aldığı kamu diplomasisinin, devletten devlete klasik diplomasiyle birlikte, devletten

halka doğru yöneldiği (Seib, 2013, s.21) uluslararası ilişkiler metodu olarak özet tanımı verilmektedir.

Başka bir ülkenin halkını ve kamuoyunu hedefleyen kamu diplomasisinde ülkenin “yumuşak gücü” kullanılır. Bir ülkenin yumuşak gücü ise “toplam cazibesi”dir. Bu “cazibeyi” oluşturan unsurlar şöyle sıralanmaktadır; demokratik yönetim sistemi, hukukun üstünlüğü, bireysel hak ve özgürlüklerin güvence altında olması, ekonomik kalkınmışlık ve refah, insan potansiyeli, tarihsel geçmiş, eğitim, sağlık, bilim, sanat, spor alanlarında katkı, barışçıl dış politika, ayırım gözetmeyen dış yardım, çevre sorunlarına hassasiyet vb. (Nye, 2008, s.96).

London Times Gazetesi’nde kamu diplomasisi terimi ilk olarak 1856 yılında kullanılmıştır. ABD Başkanı Franklin Pierce’in politik tavrına ilişkin yazılan bir haberde: “Amerikan devlet adamları hatırlamalıdır ki onların başkaları üzerinde bıraktıkları izlenim kendi halklarına da örnek teşkil edecektir, bu konuda az sayıda kamu diplomasisi vardır.” (Cull, 2006) Yazıdaki ifadede kamu diplomasisi “uysallık” anlamında kullanılmıştır. Kavramın bu ilk kullanımının ardından çok çeşitli yönleri vurgulanarak pek çok farklı tanımı yapılmıştır.

Klasik diplomaside devletlerarası ilişkilerden farklı olarak bir devletin yerli ve yabancı kamuoylarını kazanma süreci (Ünal, 2013, s.149) olan kamu diplomasisinde, bir ülkenin iç kamuoyuna yönelik politikalarının dış kamuoyuna yönelik etkisi ve katkısı olduğu da tespit edilmiş, ülkelerin; dış ülkelerin kamuoylarının kalplerini ve akıllarını kazanmaya çalışırken kendi kamuoyunun desteği ve sempatisi de önem kazanmıştır. Özellikle Soğuk Savaş dönemi sonrasında uluslararası ilişkiler sisteminde iç ve dış kamuoyu ayırımının yavaş yavaş ortadan kalkması, bu iki yapıyı birbirini etkiler hale getirmiştir. Bir ülkenin kamu diplomasisi çalışmalarının aynı ülkenin uluslararası organizasyon çalışmalarından çok farklı olduğunu kaydeden Vaxevanidou, kamu diplomasisinin anahtar mekanizmasının güven ve verimli ilişkiler inşa etmek (Vaxevanidou, 2016, s.111) olduğunu belirtmektedir.

Akçadağ, “Bir devletin kendi ulusunun ideallerini, fikirlerini, kurumlarını, tarihini, kültürünü, ulusal hedeflerini ve politikalarını yabancı kamuoyuna anlatmak için girdiği iletişim sürecini kamu diplomasisi” olarak açıklamaktadır (Akçadağ, 2010, s.24). Kalın’a göre ise kamu diplomasisinin amacı; güven ilişkisi kurarak, "hikâyesine kulak kabartılan" bir ülke olmaktır (Kalın, 2010).

Ülkelerin ulusal saygınlığını ve diğer ülkelerle ilişkilerini yönetmenin dış politika ve kamu diplomasisinin ayrılmaz bir unsurunu oluşturduğunu ifade eden Wang ise yumuşak ve sert güç unsurlarının birbirlerini tamamladığını, tek bir güç kaynağının hedefe ulaşmada yetersiz olduğunu vurgulamaktadır (Wang, 2006, s.92). Bir ülkenin askeri, ekonomik ve sınaî gelişmelerinin yanı sıra eğitim, teknoloji, enformasyon gibi gelişim ivmeleri de saygınlık yaratan faktörler arasındadır. Gilboa’ya göre sert güç unsurlarının maliyeti çok yüksektir ve eğitim, iletişim ve ikna gibi faktörleri gündeme alarak, iletişim unsurlarının uygulanması gerekmektedir (Gilboa, 2008, s.60). Gilboa, Bir ülkenin yumuşak güç unsurlarının diğer

ülkelerinki ile benzeşmeyeceğini ve her ülkenin benimsemiş olduğu ulusal görünümün farklı olabileceğini belirtmektedir.

Hans Tuch'a göre "Kamu diplomasisi, kendi ulusunun düşüncelerini ve ideallerini, kendi kurumlarını ve kültürünü aynı zamanda ulusal hedeflerini ve güncel politikalarını yabancı halklara anlatma amacı taşıyan bir hükümetin iletişim sürecidir" (Tuch, 1990, s.24). Gifford Malone, sürecin çift yönlü bir olgu olduğunu belirterek "Eğer kendi toplumumuzu ve politikalarımızı anlatmak istiyorsak öncelikle iletişime geçmek istediğimiz halkın kültürünü, tarihini, psikolojisini ve özellikle de dilini öğrenmeliyiz" (Akçadağ, 2006, s.10).

2. İletişim Bilimleri Yaklaşımlarında Kamu Diplomasisi

İletişimin, insan ve toplum yaşamının sistemli yapılara dönüşmesinin en önemli aracı olduğunu kaydeden Güngör, insanların sistemik iletişimsel yapı içerisinde birbirleriyle anlaşabilme, bağlantı kurabilme, yaşama ilişkin gelişmeleri düzenli kayıtlara dönüştürebilme, yapıp ettiklerini kuşaktan kuşağa aktarabilme olanağı bulunduğunu ifade etmektedir (Güngör, 2013, s.38).

Güngör'e göre iletişim denilince ilk akla gelen iki insanın konuşmasıdır. Bu bir paylaşım; duygu, düşünce ve kanaatlerin birbirlerine aktarılmasına yönelik bir eylemdir. Sözcük olarak iletişim Latince "common" kelimesinden türetilmiştir. İletişim/common sözcüğünün ilk defa ne zaman kullanıldığına dair bir işaret olmasa da kelime anlamıyla "common" toplulukla, toplumsal paylaşım ile yakından ilişkilidir (Güngör, 2013, s.39).

Dönemsel ve tanımsal farklılıklara rağmen iletişimin temel ögesi etkileşim ve paylaşım. İletişimi oluşturan en temel unsurlar ise gönderici, ileti, alıcı'dır. İletişimin olabilmesi için iletinin anlam yüklü olması ve gönderici ile alıcının bu yüklenmiş aynı anlam kodlarına sahip olması gerekir. İleti olmaksızın bir iletişimin ve dolayısıyla etkileşimin olması beklenemez.

Holsti'ye göre iletişim sürecinde, kişilerarası etkileşimden uluslararası etkileşime kadar, tüm sosyal etkileşimler ayrılmaz bir parçadır (Laugley, 2010, s. 12). Aileden ulusa kadar, büyük-küçük bütün gruplar, kurumlar ve hatta uluslararası örgütler iletişim sayesinde vardır. Başka bir deyişle iletişim olmadığı müddetçe bunların varlığından söz edilemez demektir.

Kitle iletişim araçlarının yaygınlık kazanması 19. yüzyıl ortalarıdır. İletişimin bir bilim olarak kabul edildiği ilk çalışmalar ise 20. yüzyılın başlarında üretilmiştir. Bu tarihlerden itibaren iletişim hem diğer sosyal bilimlerin alanlarını etkilemiş hem de diğer sosyal bilimler iletişim alanını etkilemiştir.

İletişimin davranış bilimcilerinin konusu olmaya başlaması radyo ve gazetelerin yaygınlık kazanmasıyla başlamıştır. Özellikle de Birinci Dünya Savaşı'nın ortaya çıkması, propaganda faaliyetlerine yönelik çalışmaların artmasına sebep olmuştur. Daha sonra

ABD’de çekilen sessiz filmler ve sesli filmler yavaş yavaş kitlelerin dikkatini çekmeye başlarken, bu gelişmelerin kitleler üzerindeki etkileri de sosyolog ve siyaset bilimcilerin dikkatini çekmeye başlamıştır. Hatta ilk olarak sinemanın çocuklar ve gençler üzerindeki etkisini araştırmak üzere 1929 yılında Payne Vakfı tarafından ortaya çıkarılan klinik bulgulara sinemanın çok güçlü etkileri olduğu tespit edilmiştir (Güngör, 2013, s.40).

Kamu diplomasisinin kurgulandığı temel yapı ise iletişimdir. Birçok disiplin ile bağlantılı olmasına rağmen temel unsur olarak iletişim alt yapısı ve kanalı bir etkileşim alanı oluşturmaktadır. Birey ile bireyler arasındaki, bireyle toplum ve toplumla birey arasındaki bağlantıyı kuran iletişimdir.

Kamu diplomasisi çalışma ve uygulamalarında kitle iletişim kuram ve yöntemleri ile kitle iletişim araçları; bireyi, toplumu ve kamuoyunun fikir ve davranışlarını yönlendirmek için araç olarak kullanılmaktadır.

McLuhan’ın küreselleşen köyünde siyasi alanda hegemonik gücün pekiştirilmesinde, onay ve bağımlılığın sağlanmasında, kişinin kendi rızası ile davranış ve tercihlerini belirlemesi noktasında kitle iletişim araçları yegâne unsur olarak kullanılmaktadır. McLuhan’a göre kitle iletişim araçları sayesinde dünya giderek mesaj ve görüntülerle kaplanarak küçülmüş ve bir köy haline gelmiştir (Yaylagül, 2018, s.70). Uydu haberleşmesinin gelişmesi ile birlikte zaman ve mekân farklılığı ortadan kalkarken bir köyde herkesin her şeyden haberdar olduğu gibi dünyada olup bitenden de anında haberdar olunabilmektedir (Yaylagül, 2018, s.70).

Kitle iletişim araçlarının uydu ve internet teknolojileriyle yeni bir dünya kurgulaması ile 21. yüzyılın dünyasında kişi ve toplumların artık kitle iletişim araçlarının mesajlarından kaçınması, onarsız hayatını devam ettirebilmesi, iş, aile ve sosyal yaşamını düzenlemesi, fikirlerini, hayallerini, edinimlerini dolaylımsız anlatabilmesi ve hatta gerçekleştirebilmesi neredeyse imkânsız hale gelmiştir. İnsanlar artık nereye giderse gitsin iletişim teknolojileri ile bağlantılıdır. “Bu bağlantı hali sadece siyasetçiler için değil, reklam verenler, ünlüler, haber ajansları, medya çalışanları, sanatçılar, sporcular, büyük şirketler, bankalar, menkul kıymet borsaları, dini kurumlar, kısaca hepimiz için ve hatta evcil hayvanlarımız için dahi bu denli önemlidir.” (Laugley, 2010, s.12)

İletişimin işleyişini açıklayan temel modellerde ortak görüş iletişimin bir süreç olduğudur. Harold Laswell’in genel iletişim modelinde iletişim çizgisel bir süreçtir. Propaganda modeli olarak da bilinen bu iletişim modeli kim, neyi, hangi kanal ile kime, hangi etki ile doğrusalını takip etmektedir. Tek yönlü bu iletişim modelinde iletişimi, kitle iletişimi veya bireysel iletişim olarak ayırmaz. Diğer tüm iletişim modellerinin çıkış noktasını bu iletişim modeli oluşturmakla birlikte, Westley ve Maclean’ın Kitle İletişim Modeli, hem kişilerarası hem de kitle iletişimin işleyişini açıklamaya yönelik bir model olarak geliştirilmiştir (Güngör, 2013, s.62).

Bu model yapısında iletişim karşılıklı bir işleyişi kapsamaktadır. Bu modelin en ayırt edici unsuru geribeslemedir. Geribesleme (feedback) kaynaktan gönderilen iletinin alıcıda yarattığı tepkiyi aynı ileti aracı ile veya doğrudan kaynağa iletmesidir. Bu karşılıklı sürecin sonucunda tek yönlü iletişimin aksine gönderilen mesajın yerine ulaşp ulaşmadığı, geribesleme durumuna göre istenilen etkiyi yaratıp yaratmadığı ölçülüp değerlendirme imkânı bulunmaktadır.

Kitle iletişim araçları ve kitle iletişim kuram ve modelleri kamu diplomasisi faaliyetlerinde hayati bir önem arz etmektedir. Bu vesile ile ister tüketici ister vatandaş ister birey olsun, bireysel ve kitlesel davranış ölçümlerinin yapılabilmesi mesajın amacının ve içeriğinin şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır. Kamu diplomasisinin başarılı olması hedef kitlesi olarak bireyi ve kamuoyunu etkileme, yönlendirme ve davranış değişikliği oluşturma kitle iletişim unsurlarının başarılı bir şekilde kullanılmasıyla doğrudan bağlantılıdır.

Başka ulusların akıl ve kalplerini kazanmalarını sağlayan şey, sadece bireylerin ve devletlerin bağlı olduğu siyasal rejimleri değil, sahip oldukları bireysel cazibe ve çekicilikleridir. Weber, bu tür bir karizmanın kendiliğinden üretilmiş bir şey olmadığını, bir bireyin ancak insanların oybirliğiyle duygu ve düşüncelerini ona yönlendirdiklerinde karizmatik güçlerle bezeneceğini belirtir (Laughy, 2010, s.133). Buna göre bir devlet, bir halk, bir ulus her ne kadar yumuşak güç unsurlarına sahip olsa da kitle iletişim yöntem ve araçlarını etkin bir şekilde kullanamayışı diğer ülke halkları nezdinde kendilerine karşı olumlu bir izlenim bırakmasında başarısız olacaktır.

İletişimin nasıl kurulduğu, hangi kitle iletişim araçları ve kuramlarının kullanılarak mesaj içeriklerinin nasıl hazırlandığı ve tüm iletişim sürecinin yönetilmesi bireyler ve toplumlararası ilişkilerin, duygu, düşünce ve kanaatlerin oluşumunu etkiler. Bu süreç iki toplumu birbirine dost kılabildiği gibi düşmanca bir ortam da yaratabilir. Kamu diplomasisi bu sürecin iyi yönetilmesi ile doğru orantılı bir olgudur.

3. Haber ve Dış Politika

Kitle iletişim araçlarının en önemli işlevleri arasında yer alan halkın haber alma hakkının yerine getirilmesiyle ilgili haber verme unsuru, “Öngörmek ve gereğini yapmak için haber almak gerekir.” ifadesinde Fransız düşünür Auguste Comte’un belirttiği üzere demokratik toplumlarda siyasaların politika ve uygulamalarını kamuoyunun bilgisine sunmak en temel gerekliliktir (Alemdar, 1981, s.3). Bu yolla kamuoyuna belli bir bakış açısı verilerek bireyler ve toplum koşullandırmaya çalışılır.

Haber, bireyin kişiler, toplum ve dünya ile bağ kurmasında ve dünyayı anlamlandırılmalarını etkileyen en önemli bilgi içeriğidir. Bu vesile ile haberin hangi konuları işlediği, nerede geçtiği, mesaj içeriğinin ne olduğu, nasıl yayınladığı; araştırmacıların, toplum bilimcilerin, siyasilerin, ekonomistlerin ve sivil toplum örgütlerinin inceleme ve araştırma konuları arasında her zaman önemini ve önceliğini

korumuştur. Kişilerin algıları, olumlu veya olumsuz önyargıları, kararları, düşünce ve davranışlarını haberler belirlemektedir.

Haberin toplumsal gerçekliği inşa etmesi mevhumu bu yaklaşımdan yola çıkarılarak kullanılmıştır. Erk/güç ve bilgi/haber arasındaki doğrudan ilişki insanlığın tarihi kadar eski ve bilinen bir gerçektir. Kitle iletişim araçlarında yayınlanan haberler, aynı zamanda dünya tarihini yazmaktadır. Dış politika haberleri özellikle kitle iletişim araçlarının gelişimiyle birlikte insanların dünyadaki gelişmelere olan ilgisini arttırmış ve dış politika haberlerinin haber değeri ivmesi giderek yükselmiştir.

Bu bağlamda, haber yönetimi, stratejik iletişim ve ilişki inşa sürecini kamu diplomasisi faaliyetleri olarak boyutlandıran Leonard, haber yönetiminin hedef kitleyi etkilemek amacıyla gerek geleneksel diplomasi gerekse kamu diplomasisi unsurlarıyla birlikte kullanıldığını ifade eder (Leonard, 2002). Basın temsilcilerinin temel görevi bilgi vermektir ve bu fonksiyonları ile basın mensupları aynı zamanda uluslararası sistemde diplomatik olarak da görev yürütmektedirler. Kamu diplomasisinin öngördüğü şekilde haberin yayılması ve habere erişim noktasında hedef kitleler ile temas kurularak algı oluşumu sağlanmaktadır.

Haber ilk yıllarda propaganda amaçlı tek yönlü olarak işleyen bir unsur iken günümüzde kamu diplomasisi bağlamında kaleme alınmaktadır: “Propaganda işlevinde öne çıkan ilkeler ise çoğunlukla tek taraflılık, öğreti ve değer aşılama ya da yayın yapılan ülke aleyhine hem o ülkedeki belirli kitleleri hem de farklı coğrafyalardaki kitleleri mobilize etmek şeklinde gerçekleşmektedir. Uluslararası yayıncılığın başlangıcındaki gibi ağırlıklı olarak propaganda ve endoktrinasyon yüklü işlevlerin durağı olarak düşünülebilir. Gazeteciliğin etrafında örüldüğü bazı idealler olarak da nitelenebilecek nesnel habercilik, bilgilendirme, bağımsızlık, denge kuralı, kültürel geliştirme, motive etme gibi pozitif ilke ve işlevlerle çerçevelenmektedir. Uluslararası yayıncılık, diplomasi, kamu diplomasisi ve yumuşak güç enstrümanı olarak işlev gördüğü bir alan olarak tasavvur edilebilir (Bekiroğlu, 2019, s.655).”

Kamusal alandaki dolaşımın kamu diplomasisi uygulamaları ve elde edilecek sonuçları açısından uluslararası yayıncılığın ayrı bir yeri vardır. Özellikle ABD'nin kamu diplomasisi uygulamalarında uluslararası haber yayıncılığının özel bir önemi ve ağırlığı vardır. Pek çok alanda kamu diplomasisi faaliyetlerinin yaygın olmasına rağmen, yabancı kamuoyları ile temas kurmak ve radyo, televizyon yayınları, öğrenci değişim programları, eğitim programları gibi uluslararası yayıncılık faaliyetleri hedef kitleye ulaşmanın en önemli unsurlarından biridir.

Kitle iletişim araçlarının bu özellikleri nedeniyle 1980 yılında UNESCO Komisyonu tarafından kabul edilen İrlanda Eski Dışişleri Bakanı Sean Macbride tarafından hazırlanan raporun girişinde: (UNESCO, 1993, s.15)

“Bu rapor yalnızca haber toplama ve dağıtımına ya da kitle iletişim araçlarıyla ilgili değildir. Kendimizi önceden daha geniş bir tarihsel, sosyolojik ve siyasal perspektif içine oturtmak istedik. Böylece bakışımızı genişletmek, sosyo-ekonomik, kültürel ve siyasal çerçeve içinde ele alınan iletişimin tüm yanlarını kapsamayı arzuladık. Öte yandan, iletişim artık topluluksal, ulusal ve uluslararası ve sosyal etkinliklerin can alıcı bir noktasında bulunduğu için H. G. Wells’in bir sözünü anarak şunu söyleyeceğim: ‘İnsanlık tarihi giderek iletişim ve felaketler arasında geçen bir yarışa dönüşmektedir. İnsanlığın yalnızca tarihten başka bir şey olmasını istiyorsak, ya da başka bir deyişle, çocuklarımıza bir gelecek sağlamak istiyorsak, tüm çeşitliliği içinde iletişimden yararlanmak yaşamsal bir önem kazanmaktadır.’ ifadeleri yer almaktadır.

Macbride Raporu’nda kitle iletişim araçlarının işlevleri şu şekilde sıralanmıştır (UNESCO, 1993, s.15);

*Gelişmeler hakkında bilgi aktararak hedef kitlelerin ülke ve dünya sorunları hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamak (haber ve bilgi sağlama),

*Bireylerin toplumsal hayatın bir parçası hâline gelmelerine katkıda bulunmak (toplumsallaştırma),

*Toplumsal amaçları açıklayarak, özendirerek bireyin bu amaçlar etrafında çaba sarf etmesini sağlamak (motivasyon/güdüleme),

*Tartışma ortamı hazırlayarak toplumsal değerlerin ve amaçların belirginleşmesine yardımcı olmak,

*Hedef kitlenin bilgi ve eğitim düzeyinin yükseltilmesini sağlamak,

*Kültürün tanımı ve geliştirilmesinde, kültürel mirasın korunmasında görev üstlenmek,

*Toplumsal hayat içerisinde bulunan bireylere iyi vakit geçirme, onları eğlendirme noktasında katkı sağlamak,

*Bu işlevler dolayısıyla bireylerin ve toplumların karşılıklı anlaşması ve uyumu içerisinde yaşama ortamının doğması (bütünleştirme),

Uydu ve internet alt yapılarının günümüz iletişim teknolojilerine sunduğu imkânlar geleneksel iletişim araçlarının fonksiyonlarının daha geniş kitlelere hitap eden, karşılıklı etkileşimli, çok katmanlı ve çok boyutlu bir iletişim ortamı sağlamıştır. Yeni medya, iletişim mecraları sınırlarını ve çeşitliliğini arttırmıştır (Binark, 2007, s.5).

Klasik kitle iletişim araçlarının yanı sıra internet teknolojileri ile dünya üzerinde milyarlarca insana ulaşmak, onlara bilgi vermek, yönlendirmek ve etkilemek imkânı bulunmaktadır. Yeni medya, günümüz yaşantısında kişilerin iş, sosyal ve özel hayatı içerisinde kapladığı alan ve yerine getirdiği fonksiyonlar ile giderek bir asistan halini almakta, kişiler cep telefonları ile gündelik hayat gereksinimlerini düzenleyip elde edebilmektedir. Eğitim, sağlık, ekonomi, kültür, sanat ve spor gibi hayatın her alanında

etkin bir şekilde kullanılan yeni medya araç ve kanalları bireyler arası iletişimde fikir ve düşüncelerini paylaşabilen, çevrimiçi bilgi ve yorum aktarımı, çevrimiçi kamuoyu oluşturma gibi fiziksel ortamda gerçekleşmesi maliyet ve zahmet gerektiren organizasyonları gerçekleştirebilmektedir. Bu gelişmelerle birlikte yerel ve uluslararası kamuoylarına ulaşmak isteyen ülkelerin kamu diplomasisi uygulamalarında yeni medya teknolojileri öncelikli sırada yer almaktadır.

Yeni medya kanalları içerisinde sosyal medya olarak adlandırılan sosyal paylaşım ağları tüm ülkeler için kamu diplomasisi bağlamında hem haberleşme hem de bilgi sağlama açısından yeni bir mecra oluşturmuş, kişilerin bilgi ve fikir paylaşımında, kamuoyu oluşturmada yeni bir platform olarak ortaya çıkmıştır. Bu platformu etkin bir şekilde kullanmak, kitleleri istenilen duygu ve davranış biçimine kanalize etmek, geri dönüş almak ve ölçümlemek açısından önemli fırsatlar yaratmıştır.

Kamu diplomasisinin çalışma ve faaliyet alanlarına giren, kültürlerarası diyalog, basın-yayın ve halkla ilişkiler, enformasyon ve kriz yönetimi gibi unsurların hayata geçirilmesinde yeni medya teknolojileri önem arz etmektedir. Yeni medyanın bu etkileşimli mecrası dünyada insanların birbirleriyle temas ederek diyalog kurmalarını sağlamıştır.

Bu vesile ile 20. yüzyıl ortalarından itibaren kısa dalga radyo yayıncılığı ile başlayan uluslararası yayıncılık daha çok propaganda amaçlı bir işlev gördüyse de zamanla gelişen teknolojik imkânların artması, dünya siyasi konjonktürünün değişimi gibi unsurlar sayesinde kamu diplomasisi işlevleri ve ilkeleriyle örtüşen bir işleve bürünmüştür. Özellikle uluslararası haber ajansları bu bağlamda dünyayı saran haber ağı şeklinde nitelendirilebilir ve uluslararası ilişkiler ile uluslararası yayıncılığın kesişmeye başladığı bir nokta olarak görülebilir.

Uluslararası yayıncılığın ilk yayın profilleri sömürge ülkelerin sömürgelerine ilişkin yayınlarıdır. Kurulan haber ajansları da yine bu minvalde yayın profili oluşturmuşlardır. Yayın içerikleri olarak incelendiğinde gerek dini gerek siyasi söylemlerle bu ülkelere yönelik bir propaganda çalışması olduğu ve o dönem için tek yönlü iletişim olduğu bir gerçektir. Merkez-çevre olarak nitelendirilen bu uluslararası yayıncılık zamanla yerini merkez kaç şeklinde ifade edilebilecek ve kitle iletişim araçlarının çift yönlü iletişim imkânı sağlayacak şekilde evrilmesi ile işlevsel olarak farklılaşmıştır.

Uluslararası yayıncılık tanımında devlet desteği görünür olabilir veya görünür olmayabilir. Bu bağlamda uluslararası yayıncılık faaliyetleri hem kendi ülkesindeki hem de diğer ülkelerde olan bireyleri bilgilendirmekle beraber iyi niyetle gazetecilik ilkeleri çerçevesinde tanıtan, enformasyona dayalı bir haber medyasına dayanmaktadır. Bu bilgilendirme devlet destekli olabildiği gibi diğer sivil kuruluşlar eliyle örtülü veya direkt yayınlar olabilmektedir.

Uluslararası yayıncılıkta Cull'un sıraladığı kamu diplomasisini oluşturan dinleme, savunma, kültürel diplomasisi, değişim diplomasisi sonrasında beşinci olarak uluslararası

yayıncılık yer almaktadır (Cull, 2008, s.31-32). Bu minvalde baktığımızda kamu diplomasisi uluslararası ilişkiler bağlamında farklı kamuoylarını dikkate alan geniş yelpazesine, tek bir hedef ve kamuya yönelimli olan tek yönlü ve içerikli propagandadan kesinlikle ayrılmaktadır. Uluslararası yayıncılık da bu şekilde bir dönüşüme uğramış durumdadır. 11 Eylül 2001'deki Kuleler terör saldırıları bu durumu güncelle ve gündeme taşımış, kalpleri ve zihinleri kazanmak için başka formüllerin bulunması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

O'Keeffe ve Oliver, uluslar arası yayıncılığın beş temel unsurunu, enformasyon açığının olduğu eski sömürgelerde enformasyon için güvenilir kaynak sağlamak, diasporalara erişim, İngilizce dışındaki dilleri korumak, Batı'nın kültürel hegemonyasına karşı koymak, ülkelerin kültürlerini, değer ve uzmanlıklarını ortaya koymak olarak belirtmektedir (O'Keeffe ve Oliver, 2010, s.14).

“Broadcasting Without Barriers” konulu UNESCO için hazırladığı raporunda Codding, uluslararası yayıncılığın ilk işlevinin, yayın yapan veya destekleyen ülkenin kültürünü ve fikirlerini en iyi biçimde temsil etmek olduğunu kaydederek, diğer fonksiyonları ise dünyaya ilişkin gelişmeleri objektif biçimde sunmak, yayını destekleyen ülkenin önemli dünya sorunlarına yönelik bakış açısını paylaşmak ve uluslararası anlayışı geliştirmek olarak sıralamaktadır (Codding, 1959, s.65).

Bu bağlamda uluslararası yayıncılığın kamu diplomasisi ilkeleri ile örtüştüğü görülmektedir. Uluslararası haber ajanslarının tarafsız haber yayınları sonuç itibari ile kamuoyu ve hükümetler nezdinde bir saygınlık unsuru ve olumlu bir algı olarak yansırken, propaganda amaçlı haberlerin uluslararası yayıncılıkta güvenilirliği olumsuz bir şekilde etkilemektedir (Cull, 2008, s.31-32).

Sonuç

Kamu diplomasisinin iletişime dayalı bir çalışma alanı olması sebebi ile iletişim bilimleri çerçevesinde çalışılması temel bir gereksinimdir. Kamu diplomasisi uygulamalarında hangi araç ve yöntem tercih edilirse edilsin temel itibari ile kitle iletişim araçlarının imkânları kullanılarak iletişim bilimleri nezdinde çalışmalarını yürütmektedir.

Kitle iletişim kuramları ve araçları ile verilmek istenen mesaj unsurlarının hazırlanışı, iletişim akışının iyi yönetilmesi, birey ve bireyler arası, birey ve toplumlar arası, toplum ve toplumlararası duygu ve düşünceleri etkileyerek kanaatlerin belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Özellikle farklı kamuoylarının birbirlerini tanıması, anlaması ve yakınlaşmasında iletişim unsurlarının iyi yönetilmesi önem arz etmektedir.

Aynı zamanda yaşanan dönem itibari ile enformasyon çağının toplumsal yaşantı, kurum ve kuruluşların iş yapış ve iş akış süreçlerinin değişimi ve dönüşümü kamu diplomasisinin ortaya çıkmasına ve yaygın bir faaliyet alanı olarak etki alanının genişlemesine olanak sağlamıştır.

Öte yandan iktidar yapısı üzerine kurulu devletler hem iç hem dış kamuoyunda meşruiyet kazanmak, muktedir olmak, onaylanmak adına kamuoyunu ikna ederek rızasını kazanmak durumundadır. Bu vesile ile yeni bir iletişim dili olarak kamu diplomasisi devletlerin kullandığı bir dış politika aracıdır.

Özellikle haber ve uluslararası yayıncılığın toplumlararası diyalogu artırması ile toplumların birbirini tanınmasına, uluslararası kamuoyunun kanaatlerini etkilemede önemli katkıları vardır.

Uluslararası kamuoyuna iletilen mesajların ne kadar etkili olduğu ve istenilen sonucu doğurup doğurmadığı herhangi bir uluslararası sözleşmede, diğer ülkelerle olan anlaşmazlıkların çözümünde veya yatırım anlaşmaları gibi ikili veya çok taraflı mutabakatlarda ne denli destek görüp görmediği ile anlaşılabilir.

Bir ülkenin gözlemlenebilir kamu diplomasisi sürecinde tüm kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte, demokratik hakların varlığı, örgütlenmiş sivil toplum kuruluşları, nitelikli eğitim almış kişileri, bilim ve sanatta önde gelen çalışmaları ile birlikte anılması durumu söz konusudur. Diğer yandan turistik, sosyo-kültürel, ekonomik tanıtım gibi unsurlar bu sürecin destekleyici öğeleridir. Dış tanıtımın unsurları arasında sayılan halkla ilişkiler, propaganda, reklam, lobicilik gibi faaliyetlerden ayrı ayrı bir yöntem olarak söz edilebilse dahi kamu diplomasisi açısından gerekliliği tam olarak karşılayamamaktadır.

Bu minvalde, hangi iletişim kanalı kullanılırsa kullanılsın telkin yoluyla, gerçeğin saklanması, yalan haber, eksik bilgi verme, olayları gizleme veya yanlış yansıtma, kişileri, toplumu, kurum ve devletleri karalama gibi yöntemlerle ülkeler diğer ülkeler nezdinde güven inşa edemezler. Kamu diplomasisi, uluslararası kamuoyunda göz boyamasından ziyade tutarlılığa dayalıdır. Tutarlılık ve güven devletlerin en önemli avantaj unsurudur.

Kamu diplomasisi, demokrasi unsurunun 1945'li yıllardan itibaren ön plana çıkması ile askeri ve ekonomik gücün dışında kalan unsurlarla birlikte hedeflerin yakalanması konusunda etkili bir araç olmaya başlamıştır. Dünyanın içerisinde bulunduğu bu durum Türkiye'nin de etkili bir tanıtım, kamu diplomasisi faaliyetlerinde bulunması zorunluluğu ortaya çıkarmıştır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin Sovyetler Birliği'ni tehdit unsuru olarak gördüğü iki kutuplu dünya düzeni şeklinde evrilen uluslararası yapının 1990'larda sona ererek kutupsuz bir dünyaya doğru evrilmesi ile tehdit unsurunun tüm dünya çapına yayıldığı yeni güvenlik algısına yerini bırakmıştır. ABD'de meydana gelen 11 Eylül olaylarından sonra dünyada o zamana değin devam eden dış tehditlerin belirgin adresi belirsiz hale gelerek proaktif politikaların gündeme alındığı bir sürece girilmiştir.

Kamu diplomasisi bir toplamdır; ülkelerin egemenlik haklarına saygılı, barışçıl dış politika yaklaşımı, çevreye karşı duyarlılık, eğitimde eşitlik ve kalite, insan haklarını önemsemek ve benimsemek, ifade özgürlüğüne düşkünlük, kişilerin hayallerini

gerçekleştirebilecek ortamın sağlanması, adalet duygusunun zedelenmemesi, nimet/külfet paylaşımında eşitlik gibi unsurlar kamu diplomasisi toplamını oluşturmaktadır.

Söz konusu süreç, iç ve dış haberlerde konu olarak yer aldığı ulusal ve uluslararası kamuoyunun kanaatinde olumlu algılar oluşturmakta, karar verme süreçlerinde karar verici mercileri etkileme konusunda söz sahibi olma imkânı tanmaktadır.

Extended Abstract

The first known news gathering and distribution document in history is the "Acta Diurna - Acta Puplica" published in 59 BC. It is known that around 2000 copies of this first newspaper were produced and hung on the walls in public places throughout the Roman Empire.

Today, the world has become globalized and we live in a time when not only states but also individuals and societies can easily communicate with each other. Therefore, diplomacy alone is not enough to influence and guide the official and legitimate decision-makers of other countries. With the proliferation of mass media and the public scrutiny of international political processes through open diplomacy, societies have begun to get involved.

Persuading international public opinion has played an important role in persuading national or international decision-makers. In this context, history, culture, language, traditions, lifestyle, understanding of life and political thought, in short, all the elements that make up national identity, which are an important part of public diplomacy methods and practices, need to be properly explained and understood in order to realize itself as a state in the international arena and to secure and protect its national interests.

On the other hand, a state's political leadership, based on its national identity and role as the main pillar of its foreign policy, is the determinant of both its domestic and foreign policies. The aim of all the activities of the political leadership within the scope of public diplomacy is to convince the international public opinion that it is a "good country". This is how the story is structured.

In a sense, foreign news published in mass media write the story of the contemporary world and history. In this way, the public can be given a certain perspective in evaluating international relations. Thus, the individual and society are tried to be conditioned.

In both domestic and foreign policy, all kinds of discourses, structures and formations related to national identity and integrity are constructed. The political, military, economic and civilian reflections of the identity constructed by using public diplomacy elements at national, regional and international levels are presented to the public as news content.

News does not reflect the world as it is; How much of the news we receive is relevant to us and how much of it reflects the reality is a relative concept. We have no doubt that the events we see as news on television in the evenings happened somewhere in the world that

day. If people approach the world with a natural attitude as they live their daily lives, their approach to the "information" contained in the news is realized with the same naturalness, giving the news the quality of daily life information. The idea that news constructs social reality is based on this approach.

In other words, the issue of "obtaining information", which is a very important element in decision-making in international relations, constitutes an important feature in terms of the conduct and practices of public diplomacy.

Accordingly, in the context of public diplomacy, a state cannot be governed by highly democratic practices domestically and yet display an authoritarian stance in the external community, or present itself as a democratic and human rights-based state when a dictatorship is functioning at home.

The World Peace Index ranking, which includes social security, economic indicators, internal and external conflicts, militarization, etc., emphasizes that public diplomacy is composed of multiple sums. It shows that internationally recognized scale data is not just a numerical value. It refers to the positive contribution of the problems, agreements, cooperation and foreign policy decisions resolved in favor of the country through public diplomacy to subsequent developments and the prestige gained in the international arena.

In this study, the relationship between news in the context of public diplomacy in order to influence and direct public opinion in the public diplomacy process implemented on the axis of domestic and foreign policy is described and evaluated from the perspective of communication sciences with the documentation method.

Kaynakça | References

- Akçadağ, A. (2010). Dünyada ve Türkiye'de kamu diplomasisi. *Kamu Diplomasisi Enstitüsü*, <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/emineakcadag.pdf> adresinden 01 Mayıs 2023'de alınmıştır.
- Akçadağ, A. (2010). Dünyada ve Türkiye'de kamu diplomasisi. *Kamu Diplomasisi Enstitüsü*, <http://www.kamudiplomasisi.org/pdf/emineakcadag.pdf> adresinden 01 Mayıs 2023'de alınmıştır.
- Alemdar, K. (1981). Türkiye'de çağdaş haberleşmenin tarihsel kökenleri: İletişim sosyolojisinin temelleri üzerine bir deneme. A.I.T.I.A. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu Basımevi
- Bacık, G. (2006). Westfalyan direnişinin sonu: 11 Eylül ve uluslararası politika. *Uluslararası İlişkiler*, 3 (10), 53-84.
- Bardos, A. (2001). Public diplomacy: An Old art, a new profession. *Virginia Quarterly Review*. Summer, 77 (3), 424-37.
- Bekiroğlu, O. (2019). Propaganda, kamu diplomasisi ve nesnellik sarkacında uluslararası yayıncılık: Geçişkenlik ekseninde bir işlevler dizisi, *Erciyes İletişim Dergisi*, 1 (6), 641-662.
- Binark, M. (2007). Yeni medya Çalışmaları. (Der. Binark, M.), *Yeni Medya Çalışmaları*. Dipnot Yayınları.
- Codding, G. A. (1959). *Broadcasting without barriers*, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000133159> adresinden 5 Ekim 2023 tarihinde alınmıştır.
- Cull, N. J. (2008). Public diplomacy: Taxonomies and Histories. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616, 31-54.
- Cull, N.J. (2006). *Before the Gullion: The Evolution of Phrase*. CDP Blog, <https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-gullion-evolution-phrase>, adresinden 10 Ağustos 2023'de alınmıştır.
- Çevik, S. (2015), *Uluslararası halkla ilişkilerde insani yardımlar: Kamu diplomasisi boyutu*. Stratejik Düşünce Enstitüsü Yayınları.
- Ekşi, M. (2014). *Kamu diplomasisi ve AK Parti dönemi Türk dış politikası*. Siyasal Kitabevi.
- Friedman, T. L. (2012). *Dünya düzdür: 21 yüzyılın kısa tarihi* (7. bs). (Çev. Cinemere, L.). Boyner Yayınları. (Eserin orijinali 2005'te yayımlandı).
- Gilboa, E. (2008). Searching for a theory of public diplomacy. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 616, 55-77.
- İletişim Dünyası. *Unesco Türkiye Milli Komisyonu İletişim Komitesi Yayını (Eylül/Ekim 1993)*. http://www.unesco.org.tr/Content_Files/Content/iletisimdunyasidergisi/1993-15.pdf s.16 adresinden 10 Ekim 2023'de alınmıştır.
- Kalın, İ. (2010). *Türk dış politikası ve kamu diplomasisi*, <http://kdk.gov.tr/sag/turk-dis-politikasi-ve-kamu-diplomasisi/20>, adresinden 01 Mayıs 2023'de alınmıştır.
- Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü Genelgesi. (30 Ocak 2010). *Resmi Gazete*, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/01/20100130-19.htm> adresinden 30

Ekim 2023'de alınmıştır.

- Karaağaç, Y. (2019). Diplomasi olgusu çerçevesinde propaganda ve kamu diplomasisi faaliyetlerinin etkileşimi ve farklılıkları, *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (4), 690-705.
- Kissinger, H. (2008). *Diplomasi*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Laughey, D. (2010). *Medya çalışmaları teoriler ve yaklaşımlar*. (A. Toprak, Çev.). Kalkedon.
- Leonard, M. (2002). *Public Diplomacy*. The Foreign Policy Center.
- Melissen, J. (2005). *The new public diplomacy: Between theory and practice, the new public diplomacy, soft power international*. (Ed.). Relations. Palgrave Macmillan, 3-23.
- Nye, J. (2009). *Yumuşak güç*. Elips Kitap.
- O'Keeffe, A., Oliver A. (2010). *International broadcasting and its contribution to public diplomacy*. https://archive.lowyinstitute.org/sites/default/files/pubfiles/O%27Keeffe_and_Oliver_International_broadcasting_WP_full_1.pdf
- Seib, P. (2013). Religious Freedom and us puplic diplomacy. *The Review Of Faith And International Affairs*, 11 (1), 15-21.
- Tuch, H. N. (1990). *Communicating with the world: U.S. public diplomacy overseas*. St.Martin's Press.
- Tuncer, H. (2009). *Diplomasinin evrimi gizli diplomasiden küresel diplomasiye*. Kaynak Yayınları
- Uzgel, İ., Duru, B. (2013). *AKP Kitabı Bir Dönüşümün Bilançosu (2002-2009)*. (3. bs.). Phoenix Yayınevi.
- Ünal, S. (2013). Kamu diplomasisinin dış politikadaki rolü. (Ed. Yalçınkaya, A., Özgen, Y.). *Kamu diplomasisi*. Bahçeşehir Yayınları, 133-149.
- Ünal, U. (2016). *Kamu diplomasisi, kalkınma yardımları ve algı araştırması çerçevesinde* (1. bs.). Gazi Kitabevi.
- Vaxevanidou, M. (2016). Public diplomacy as a tool to change the image of a country in crisis, *Journal Of Media Critics*, 2 (8).
- Wang, J. (2006). Managing national reputation and international relations in the global era: Public diplomacy revisited. *Public Relations Review*, 32, 91-96.
- Yaylagül, L. (2018). *Kitle iletişim kuramları, egemen ve eleştirel yaklaşımlar*. Dipnot.
- Yılmaz, S. (2012). *Akıllı güç*. Kum Saati Yayınları